

GAZETA W. XIĘSTWA POZNAŃSKIEGO



Drukiem i nakładem Drukarni Nadwornej W. Deckera i Spółki. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamiński.

Do czytelników gazety.

Z kończącym się czwartym kwartałem przypominamy, iż prenumerata ćwierćroczna dla tutejszych czytelników wynosi 1 Tal. 18¹/₂ sgr.; dla zamiejscowych zaś 2 Tal. — Zamiejscowi czytelnicy odbierać będą za tę cenę codziennie wychodzącą gazetę na wszystkich Król. Urzędach Pocztowych w całej Monarchii. — Prenumerata egzemplarza na papierze kancelaryjnym wynosi 15 sgr. ćwierćrocznie więcej od powyższej ceny. — Nie naszą będzie winą, jeżeli dla późniejszego zamówienia w ciągu bieżącego kwartału, poprzedzające numera nie będą mogły być przesłane. Poznań, dnia 15. Grudnia 1847.

Expedyca Gazet W. Deckera i Spółki.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Berlin. — Skonfiskowane dobra w skutek wyroków zapadłych przeciw Polakom nie wynoszą tyle, ile z początku podawano, ponieważ właśnie obżalowani uwolnieni od skargi powiększej części mniej posiadali odłużone dobra. W tej chwili jest wiele dóbr w poznańskim na sprzedaż, nie wiemy, czyli między temi niektóre należą do obżalowanych. — Z pewnością atoli twierdzą, że wielu tutejszych spekulantów opatrzonych w znaczne fundusze udało się do owiej prowincyi, aby tanio dóbr nabyć.

Ze skazanych na śmierć Polaków, Mierosławski, Elzanowski i Kurowski, mimo uczynionych im przedstawień, nie chcą appellować ani prosić o ulaskawienie. Mierosławskiego najnowsze pismo: „Debat entre la revolution et la contr-revolution en Pologne“, publicznie zostało tu ogłoszone i dało powód do niektórych czynności pomiędzy autorem a prokuratorem, które jednak nie pociągną żadnego skutku, bo w piśmie tém nie masz żadnych nieprzyjacielskich zamiarów przeciw Prussom. Z dawniejszych obrońców tylko niektórych zatrzymali obżalowani w drugiej instancyi. Systemat obrony w pierwszej instancyi przestrzegany pociągnął ten skutek za sobą, że ci co się poprzyznawali, daleko surowiej ukarani zostali, niż ci, co zaprzeczali. W ogóle mówią, że nie wszystkich najwinniejszych wykryto.

Gazeta poznańska niemiecka.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Szwajcarya.

Bern, dn. 8. Grudnia. — Nota, którą poseł francuski przesłał nietylko prezydentowi sejmowi walnego, ale i prezydentowi rady wojennej Związku odrębnego, lubo ją w ten sam dzień pisał, w którym ostatni kanton odrębny Walis przez wojska konfederacyjne został osadzony, a zatem już po śmierci związku odrębnego, brzmi w następujący sposób:

„Podpisany poseł Jego Król. Mci króla Francuzów zawierzyteliony przy konfederacyi szwajcarskiej otrzymał rozkaz od swego rządu do zakomunikowania panu prezydentowi sejmowi walnego i panu prezydentowi rady wojennej związku odrębnego co następuje: rząd króla mego jest ożywiony najgłębszem życzeniem utrzymania pokoju we wszystkich częściach Europy, przejęty najszczerzą przyjaźnią dla Szwajcaryi i wierny zobowiązaniom, które na siebie przyjęła Francya, jako jedno z mocarstw, co podpisywały traktat wiedeński z r. 1815., a które to zobowiązania zostały ustanowione względem Szwajcaryi. Rząd francuski spoglądał z najdotkliwszą boleścią na początek wojny domowej pomiędzy kantonami tworzącemi jedno państwo konfederacyjne. Pragnie on wszystkiego doświadczyć, coby mogło usunąć zajścia, z których wynikły te kroki nieprzyjacielskie w celu osiągnięcia czego, Francya weszła w układy z Austryą, Wielką Brytanią, Prusami i Rosyją: a że te rządy podzielają te same widoki, przeto uchwaliła w porozumieniu z tymi swoimi sprzymierzeńcami uczynić zbiorową propozycyą pośrednictwa pięciu mocarstw ku przywróceniu pokoju i zgody pomiędzy kantonami, z których się składa konfederacya. W skutek tego podpisany otrzymał w tym celu upoważnienie ofiarować pośrednictwo Francyi jednomyślnie z drugimi czterema mocarstwami rzeczonymi. Jeżeli, jak rząd królewski ma nadzieję, pośrednictwo to przyjętem zostanie, w takim razie musiałby niezwłocznie ustać kroki nieprzyjacielskie, pomiędzy stronami wojującymi i niewznawiać się do ukończenia układów, któreby zostały ro-

z poczetami. W tym razie byłoby nadto potrzebnem utworzenie konferencyi składającej się z pełnomocnika od każdego z pięciu mocarstw, oraz pełnomocnika od konfederacyi szwajcarskiej i pełnomocnika od związku odrębnego. Podstawą, na której ma być spełnione pojednanie pomiędzy konfederacyą, a związkiem odrębnym stałoby się to, iżby pousuwano zażalenia, któreby ta lub owa strona zaniósła. Zażalenia te zdają się pochodzić z powołania do Szwajcaryi jezuitów i utworzenia Związku odrębnego jako też na drugiej stronie z obawy napadów frajszerlerskich, i aby sejm walny nienadwierał, albowi całkiem niewywrócił udzielności niepodległych kantonów. Rząd królewski w celu przywrócenia pokoju w Szwajcaryi, projektuje następujące warunki: naprzód siedm kantonów związku odrębnego udadzą się do stolicy apostolskiej z zapytaniem, czyli niebyłoby rzeczą właściwą w interesie pokoju i religii wzbronić wszelkiego zasiedlania się zakonu jezuitckiego w obrębie państwa szwajcarskiego, z zastrzeżeniem atoli na wszelki przypadek słusznego i należytego wynagrodzenia za wszelkie posiadłości i grunta jako też zabudowania, któreby ten zakon pozostawił. Powtóre sejm walny potwierdzając swe dawniejsze oświadczenia zobowiązałby się, że udzielności i niezawisłości kantonów tak jak została uznana przez traktat związkowy w żaden sposób nadwierać niebędzie. Sejm walny tym kantonom, któreby były zagrożone od napadu frajszerlerskiego, upewniłby dostateczną pomoc i nieprzydawałby żadnego artykułu bez zezwolenia członków konfederacyi do traktatu związku Szwajcaryi. Po trzecie siedm kantonów musiałby rozwiązać swój związek odrębny. Po czwarte na koniec, za rozstrzygnięciem sprawy co do jezuitów w sposób jak napomknęto w pierwszym paragrafie, obiedwie strony rozpuściłyby swe siły zbrojne i zajęły naprzeciw siebie zwykłe na czas pokoju stanowiska. Podpisany otrzymał upoważnienie do wynurzenia nadziei rządu królewskiego, że tak słuszny projekt zapewne od obudwu stron wojujących niebawnie przyjętem będzie, w którym to celu oczekuje na spieszna odpowiedź sejmowi walnego. Podpisany uprasza Jaśnie Wielmożnego prezydenta sejmowi walnego, aby przyjął oświadczenie jego wysokiego poważania. Bazylea 30. Listopada 1847. r. Poseł francuski. Hrabia Bois le Comte.

Podobną notą w tym samych prawie słowach napisaną i także pod dniem 30. Listopada datowaną przysłał z Bregency poseł austriacki baron Keisersfeld. Sejm walny szwajcarski radził nad niemi na swem posiedzeniu dnia 7. Grudnia odbytem. Projekt złożony na odpowiedź został przyjęty zwykłą większością 12²/₂ głosów. Kanton miejski Bazylei zgadzał się na projekt, ale tylko z powodu oświadczenia, co do udzielności kantonów nie chciał głosować. Appenzell i Neufchatel (Neuenburg) oświadczyły, że nie mają do tego instrukcyi. Odpowiedź tedy sejmowi walnego brzmi w następujący sposób:

„Do Jaśnie Wielmożnego ministra spraw zagranicznych w Paryżu. Sejm walny szwajcarski odebrał notę, którą hrabia Bois le Comte poseł Najjaśniejszego króla Francuzów zawierzyteliony przy konfederacyi szwajcarskiej, pod dniem 30. Listopada, z Bazylei pisał do prezydenta naszego, a w której poseł królewski ofiarował zbiorowe pośrednictwo z rządami Austrii, Wielkiej Brytanii, Prus i Rosyi; «w celu, jak mówi Jaśnie Wielmożny poseł, aby pokój i zgoda zostały na nowo przywrócone pomiędzy kantonami, z których się składa konfederacya szwajcarska.» Jakkolwiek Szwajcarya jest bardzo wdzięczną za troskliwość, którą wysokie mocarstwa jej okazują, przecież uczynionej sobie ofiary niemogłaby przyjąć już to dla tego, że za powód brane przez rząd królewski jako też jego sprzy-

mierzeńców okoliczności wcale nie istniały, lub istnieć zaprzestały, już też szczególnie dla tego, że zasada ofiarowanego pośrednictwa, ani ze stanowiskiem jakie Europa traktatami przyznała Szwajcaryi, ani też z konstytucją Szwajcaryi na żaden sposób pogodzić się nie daje. Rzeczywistym celem pośrednictwa, jest tedy położyć koniec wojnie domowej w Szwajcaryi i przywieść do skutku pojednanie między sejmem walnym, a związkiem odrębnym. Pośrednictwo to, przypuszcza więc istnienie związku odrębnego i dwóch stron wojujących. Atoli na pociechę Jaświe Wielmożnego Pana możemy oświadczyć, że kroki nieprzyjacielskie od kilku dni zupełnie ustały, że w Szwajcaryi niemasz wojny domowej, ani stron wojujących; że siedmiu kantonów, które tworzyły związek oddzielny, wyraźnie rzekły się tego związku, że ich wojska rozpuszczone i rozbrojone; że wojska, które jeszcze stoją pod chorągwią, po przyjacielsku zostały przyjęte do siedmiu kantonów i w nich jedynie w tem celu stanęły na załodze, aby porządek był utrzymany, a osoby i własność stronników związku odrębnego były zasłonięte od zemsty, albowiem unosi się wielu gniewem przeciw tym, co przez fanatyzmowanie i zwodnicze sposoby, wtrącali ich w nieszczęście. Szwajcaryja niepotrzebuje ubolewać, że w niej toczyła się wojna domowa: nie było tam walk wśród dział huczących: nie, ale prawa władza konfederacyjna musiała się uciec do egzekucyi zbrojnej, w celu wprowadzenia we wykonanie swoich uchwał, aby zmusić do rozwiązania się ligę niezgodną z konstytucją i całej konfederacji szkodliwą, a która obok konfederacyi istnieć na żaden sposób nie może; aby fakcya buntowniczą pod posłuszeństwo napowrót przywieść, porządek i ład przywrócić, bezpieczeństwo wewnętrzne i spokojność Szwajcaryi upewnić, jak to akt sprzymierza nakazuje władzy szwajcarskiej. Dzięki, że wytrwałości sejmu walnego i rządowi kantonalnym, które się okazały wiernymi dla traktatu zjednoczenia, jako też pomocy ludu, odwadze i entozjazmowi wojsk konfederacyjnych, zrzeczności i ludzkości dowódców, udało się w krótkim czasie porządek i moc prawa przywrócić. Stosunkowo rozlew krwi był niezmiernie mały, a z siedmiu członków ligi, która zmuszoną została do poddania, podało się sześć przez kapitulacyę, z których pięć tak to prętko wykonały, że ani niemogło przyjść do boju w ich krajach. Przyjęcie, jakiego wojsko konfederacyjne doznało w siedmiu kantonach, z którymi się także nieobchodzono jako z mieszkańcami nieprzyjacielskimi i podbitymi; radość, którą rzeczono kantony okazywały, gdy się ujrzały oswojonymi od związku odrębnego, złożenie urzędów przez większą część starych rządów kantonalnych, ucieczka dwóch całkowitych rządów okazują jak najwyraźniej, że związek odrębny był sztucznym narzędziem w ręku Jezuitów, a nieposiadał wcale sympatyi lepszemu części mieszkańców. Gdyby sejm miał czynić uwagi nad pośrednictwem, którego przyjąć niemożę, natenczas łatwoby mu było udowodnić, że w skutek wypadków, jakie zaszły, pośrednictwo niema dziś najmniejszego celu. Ale to pytanie pozostawiamy na boku, gdyż jako należące do odrębu wewnętrznego prawa Szwajcaryi, nie może się stawać przedmiotem zagranicznego pośrednictwa, ani też dawać powodu do mieszania się mocarstw w żaden inny sposób. (Dokończenie nastąpi.)

F r a n c y a.

Paryż, dn. 8. Grudnia. — Dziennik sporów umieścił znów poruszający artykuł przeciw radykalistom szwajcarskim, a lubo nie grozi wręcz zbrojną interwencją, ale dość wyraźnie o niej przebąkiwa. Nie wiemy jaki skutek wywrze na Szwajcarów podobne odgrążanie, tu zaś już spadają papiery. Speculanci giełdowi są bardzo bojaźliwi, najmniejszy gniew pism ministerjalnych nabawia ich kłopotu i strachu. Gdyby się chcieli gruntownie dowiadywać o zamiarach Francyi i jej sprzymierzeńców, przekonaliby się dostatecznie, że do interwencji jeszcze daleko, a Austria, Prussy, Francya i Rosya w układach z Anglią zastrzegły sobie użycie środków zmagających przeciw Szwajcaryi na przypadek, gdyby Szwajcaryja odrzuciła pośrednictwo. Pod zmagającymi środkami atoli jak się dowiadujemy z pewnego źródła nie rozumieją zbrojnej interwencji, ale tylko blokadę. Austria i Francya w tym przypadku będą blokowały granice szwajcarskie, a w połączeniu z Prussami wezwą państwa nadgraniczne Bawaryę i Baden do uczestnictwa. Rzeczą jest wątpliwą, czyli ostatnie dwa państwa okażą się do tego skłonni, a nawet Prussy może długo nie wytrwają w sprzymierzu z innymi mocarstwami, jeżeli Szwajcarowie potrafią wywinąć się z nieporozumień względem Neuenburga. Anglia pracuje tymczasem, mimo przeciwnego przekonania dziennika sporów, nad rozdziałem gabinetu berlińskiego od wiedeńskiego i paryskiego. Lord Palmerston przesłał sir Stratfordowi Canning tajne instrukcje, celem odwiedzenia sejmu walnego od nieporozumień z królem pruskim. Gdyby się udało jemu zapewnić neutralność Neuenburga, wówczas postarałaby się Anglia o oddzielenie gabinetu pruskiego od innych mocarstw, a wtenczas byłyby przymuszone Austria i Francya wyrzec się wszelkich środków przymusowych przeciw Szwajcaryi. — Nie wiemy co powie jutro dziennik sporów na oświadczenie lorda Palmerstona, że kiedy wojna ustała w Szwajcaryi, przeto też upadł powód do interwencji. Dziś nie przewidywał ten dziennik tak naiwnego oświadczenia.

Ministerjalny Conservateur pochwała branie się rządu pruskiego z powodu Neuenburga, ponieważ uważa oświadczenie pruskiego posła za uzasadnione, a Neuenburg nie może być zmuszonym do poddania się posta-

nowieniom sejmu walnego szwajcarskiego. I gazeta Times utrzymuje, że słusność jest na stronie pruskiej i sądzi, że więcej atramentu niż krwi w tej sprawie popłynie.

Wszystkie dzisiejsze dzienniki przywiązują wielką wagę do słów Palmerstona powiedzianych w parlamencie o sprawie szwajcarskiej. Przewidują, że rzecz się załatwi drogą dyplomatyczną.

Memorial des Pyrennes donosi, że tyfus upowszechnił się w wielu gminach z nadzwyczajną gwałtownością, a szczególnie między młodzieżą.

A n g l i a.

Londyn, dn. 8. Grudnia. — Deputacja z irlandzkich członków parlamentu złożona, która w tych dniach konferowała z sekretarzem stanu Irlandyi, wczora odbyła naradę z kanclerzem skarbu, który także oświadczył, że w położeniu obecnym finansów rząd nie może zadość uczynić ich żądaniu w zaforszuszowaniu pieniędzy na ukończenie rozpoczętych robót w Irlandyi.

Liverpool Albion powiada, że rząd żadnej zmiany nie zaprojektuje względem praw zbożowych. Utrzymuje, że gabinet postanowił stan obecny zatrzymać, a więc od przyszłego Marca znów zaprowadzoną zostanie zmieniona skala od 4 do 10 procentu, co powinno służyć za normę dla spekulantów zbożowych.

Na posiedzeniu wczorajszym izby niższej odpowiedział lord Palmerston, że z Brazyli nadeszła wiadomość, że tameczny rząd postanowił na wszystkie okręty nałożyć cła dodatkowe, które należą do narodów, gdzie brazylijską flagę do równych praw nieprzypuszczają z narodami najwięcej uprzywilejowanymi.

Mowa lorda John Russel broniąca całej polityki ministerjalnej przeciw zarzutom lorda Bentinck, dodała wiele interesu rozprawom. Pierwszy minister bowiem wykazał całą bezzasadność zarzutów naczelnika protekcyjnistów, a mianowicie zbijał jego dowodzenie, że Anglia w skutek wolnego handlu pogrążoną została w przepaść hanby i bankructwa. »Słuszną jest rzeczą, mówił lord John Russel, że przedsięwzięto środki w interesie wolnego handlu; nie można zaprzeczyć, że ważne przesilenie handlowe miało miejsce, ale tych dwóch rzeczy razem z sobą skupić niepodobna, a przynajmniej szlachetny lord związku ich wyraźnie nie dowiódł. Czyż w dawnych czasach przesilenia handlowe także miejsca nie miały? Czyż w roku 1793, na który szlachetny lord się powoływał, nie zaszło na giełdzie podobne przesilenie i podobna obawa? A jednak wówczas istniały jeszcze owe prawa opiekuńcze i cła, na które dziś szlachetny lord się powoływał; a te prawa i cła opiekuńcze nie były w stanie uwolnić handlu od ucisku i upadku, który go zwykł nawidzać od czasu do czasu. Co do opinii szlachetnego lorda o kolejach żelaznych, zgadzam się z nim częściowo. Nigdy nie uważałem ich wpływu na targ pieniężny za tak wielki jak inni to czynili. Na nieszczęście tak się rzecz ma, iż w kraju naszym czy to panują prawa opiekuńcze czy rządzi wolność handlu bez względu na prawa, bez względu na system pieniężny, po dojściu do wysokiej pomyślności, rozwija się zaraz na ślepo systemat sztucznego kredytu, który najniezawodniej prędzej czy później prowadzi do upadku tej pomyślności. Lękam się czy ten stan rzeczy nie jest połączony nierozdzielnie z duchem przedsiębiorczym naszych kupców cechujących. Powodów dla których ów postrach nie pojęty tak się rozszerzył, tak był powszechnym, szukać należy w naszych związkach handlowych z całym światem i dla tego dotknięci zawsze jesteśmy najrozmaitszemi, najbardziej nieprzewidzianymi wypadkami, jakie mogą się zdarzyć w rozmaitych częściach świata. Już dawno lord Chatam powiedział, że kredyt naszego kraju podobnym jest do rośliny mimozy, która przy poruszeniu jej; jeżeli zaś to prawdą było za czasów lorda Chatam, którą powiedział, jakże może być inaczej teraz, gdy materyalny dobry byt kraju tak nieskończenie się powiększył. Kiedy więc tak się rzecz ma, kiedy zaszły zobowiązania przewyższające rozporządzalny kapitał kraju; skutkiem tego rozciągnięcia działań musi być wstrząśnienie ogólne i starcie, które konieczne straty nie małe za sobą pociągnąć musi. Szlachetny lord chciał nam wystawić stan handlu bawelnianego z Liverpool jako skutek wolności handlu. Czyż chce nas przekonać, że kupcy zagraniczni dla tego jedynie udają się na targ liverpoolski, by kupić tam bawełnę nie wyrobioną i że to handel towarami bawelnianymi ścieśnia? — Zdaje mi się, że obecność kupców zagranicznych w Liverpool raczej przynosi korzyść jak stratę i że kupcy miejscowi chętnie widzą zagranicznych zakupy przy złym targu robiących? Skarżyć się może szlachetny lord na to, że bawelniane wyroby wpuszczane są do kraju za niskim cłem.

Wiadomo jednak, że przed dawnym czasem, gdy cło jeszcze wynosiło 60 lub 80 procent wysyłałiśmy te towary na targi Azji i Ameryki i konkurowaliśmy tam z zagranicą, gdzie opieka na nic się nie przyda. Dla tego nie mogę pojąć czemu szlachetny lord z tego powodu na system wolności handlowej się nie żali. Czyż szlachetny lord chce się żalić na przypuszczenie obcego zboża w roku zeszłym? Czyż może sądzić, że w tej izbie albo w całym kraju znalazłby się mąż stanu tak uporczywie obstający za opiekuńczym cłem, by nakładał na obce zboże jeszcze cło zakazowe, kiedy kwarter pszenicy był po 110 szyl. Nawet wedle prawa z 1828. r. zboże zagraniczne wpuszcza się za cłem 1 szyl. od kwarteru, gdy jego cena przechodzi 72 albo 73 szlingi. Widoczna jest rzeczą, że system, według

którego należałoby brać 20 albo 30 szylingów cła przy cenie 110 szylin. za kwarter nie może się utrzymać. Jest to równie rozsądnie i jasne, jak i to, że postanowienie to uzyskaliśmy przez obie izby, zatwierdzone przez wszystkich rozsądnych ludzi w kraju. Musieliśmy znieść to cło choćby nam przyszło wyprawić wszystko zboże za granicę. Ale ten stan rzeczy nie ma nic do czynienia z wolnością handlu. Lecz szlachetny lord żali się na to, że herbata, kawa, cukier nisko stoją i że kupcy ze stratą sprzedają te towary. I to nie jest winą wolnego handlu. Wolny handel nie przymusza nikogo sprzedawać towarów ze stratą. Cały interes jest spekulacji samych kupców. Może być, że się pomylili w cenie. Wolny handel jednak wcale im nie zawadza w ich wyrachowaniach, daleko to lepsze jak przepis aktu parlamentu, po jakiej cenie towary mają być sprzedawane. Mogę z czystym sumieniem zapewnić szlachetnego lorda, że to nie jest *conditio sine qua non* wolnego handlu, by sprowadzić bez straty i sprzedawać bez stosownego zysku.

Co się tyczy spraw kraju w ogólności szlachetny lord jest tego zdania, że brak cel opiekuńczych i praw urządzających ruch pieniężny jest powodem, iż dziś znajdujemy się w położeniu, które ono nazywa haniebnym bankructwem. Bardzo byłoby mi boleśnie, gdyby te wyrażenia w istocie mogły być zastósowanymi do położenia kraju, ale wcale nie jestem tego zdania. Owszem przekonany jestem, że położenie kraju przypisać należy duchowi przedsiębiorczemu który gdyby nie miał przed sobą kolei żelaznych, siłę swą w inną stronę by obrócił, zarazem jednak dodać tu należy sprowadzenie zboża za sumę blisko 30 milionów szterlingów. Wielki brak handlu w fabrykach, był skutkiem tego wszystkiego, ale ani na chwilę nie wierzę temu byśmy się znajdowali w stanie hauby i bankructwa i że z tego nigdy nie powstaniemy. Nie myślę, by równie energija kupców angielskich, przy zmianie taryfy celnej, nie postawiła znowu w możności konkurowania z każdym narodem w świecie. Nie widzę tego, pomimo wielkich nieszczęść w roku zeszłym, by Anglia znajdowała się w stanie upadku i zguby o której szlachetny lord na pozór z taką pewnością mówił. Widzę, że w przeciągu dziewięciu miesięcy od Stycznia 1846. do 10. Października b. roku deklarowana wartość wywozu W. Brytanii i Irlandyi wynosi 41,732,000 funt. szt. a w 1845. roku 39,975,000 funt. szt.: słowem jeżeli pokaże się ubytek, ten nie pozwala nikomu wierzyć w przyszłość. Jest to ciężka ale tylko chwilowa klęska. Widzę także, iż wywóz angielskich wyrobów z Liverpool w pierwszych trzech kwartałach r. 1846. wynosił 4,030,003 funt. szt. zaś w tychże trzech kwartałach roku 1847. wynosił 6,291,017 funtów szterlingów co daje różnicę na korzyść roku bieżącego 2,261,014 funt. szt. To dowodzi, że zboże które w większej ilości sprowadzać przymuszeni byliśmy, w skutek szczęśliwych działań handlowych wywołało większy wywóz wyrobów. Na tym wywozie wyrobów, na powrocie złota wysłanego za granicę opieram moją nadzieję, równie jak na zmianie kursu weksli w Europie, że pomyślność zostanie powróconą, a przede wszystkim, że wkrótce stan rzeczy się polepszy. Wspomnieliśmy już o końcu tej mowy ministra: główną treść stanowiło oświadczenie, że parlament musi udzielić nadzwyczajnych zasiłków, jeżeli budżet nie wystarczy do pokrycia kosztów koniecznych dla utrzymania siły zbrojnej kraju.

Morning Chronicle uważa myśl związku celnego pomiędzy Sardynią, Toskanią i państwem papieskim jako nader szczęśliwą. Według tego dziennika, nastąpi ztąd zlanie wszystkich interesów rozmaitych państw, które ten związek będzie obejmował.

Wedle urzędowych doniesień o roku finansowym, skończonym z dniem 10. Października, wydatki wynosiły 52,906,109 funtów szterlingów, dochody zaś 52,579,301 funtów szterlingów, a zatem deficyt w bilansie czyni 326,608 funtów szterlingów.

Według Naval and military Gazette, medale za bitwę przy Sulecz już są gotowe i wkrótce zostaną rozdane. Zaś medale za ostatnią wojnę francuską rozdaniem będą dopiero za rok, ponieważ przeszło 160,000 osób podania swe z żadaniami uczyniło, należy zatem zbadać ich prawa.

H i s z p a n i a.

Madryt 2. Grudnia. — Rosprawy nad adresem jeszcze się wczora nie ukończyły. Olozaga polecił w długiej mowie stronnictwom, aby się pojednały, rozszerzał się nad koniecznością, ażeby posiadłości na wyspie Kubie bronić przed napaścią Stanów Zjednoczonych. Narvaez powtórzył, co dawniej, że starać się będzie ze swymi towarzyszami trzymać się ścisłej prawności i przykładać do pojednania wszystkich stronnictw hiszpańskich.

Galigani Messenger donosi w piśmie z dn. 2. Grudnia z Madrytu, że w tym dniu ukończono rozprawę nad adresem, który przyjęło 124 przeciw 46 głosom.

T u r c y a.

Konstantinopol, 17. Listopada. — Od dziś dnia wszystkie sprawy zawieszają się na dni pięć z powodu święta Kurban-Bejram; może zajdą z powodu tych świąt jakie zmiany w składzie wyższej administracji; ciągle znać tutaj działanie pokątnych intryg przeciw Reszyd paszy. Dotąd jednak nie przemogły one dobrego usposobienia sułtana, który szczerze pragnie szczęścia swych ludów i który coraz bardziej się przekonywa, że najlepszym środkiem do odrodzenia jego ludu jest system w hatyszeryfie Guilbany

ogłoszony. — Systemu zaś tego Reszyd pasza i jego wierni stronnicy są prawdziwymi reprezentantami, najzdolniejszymi przez swe ukształcenie i uczucia wykazać tryumf tej dobroczynnej dla kraju ustawy. Kredyt Reszyd paszy na chwilę osłabiony, utwierdził się i zdaje się, że wkrótce zdoła się on pozbyć kilku kolegów, którzy mu zawadzają w działaniu i nie popierają szczerze jego myśli i widoków.

Rozmaite wiadomości.

Wyprawa egipska 1798 r.

(Z pamiętników pułkownika Józefa Szumlańskiego.)
(Dokończenie.)

Mamelucy nie zaniedbywali podobania się swoim panom, dla otrzymania jakiego urzędu, który służył za pierwszy stopień ich wyniesienia się. W miarę uzyskanych względów, wzmagali się szybko ich majątek i udział w czynnościach rządu. Natenczas pracowali nad zgromadzeniem znacznej liczby stronników, gromadząc bogactwa, powiększając wojska, wdzierali się na godność rządzcy. Intryga, podstęp, zdrady, były na przemian używane z największą zręcznością dla osiągnięcia zamierzonego celu.

Widziano z tych Bejów niejednego pośród licznych przyjaciół wchodzącego do najwyższego rządu z ułożeniem przyjaźni i uszanowania, rozmawiającego z nim czule, a potem w ciągu biesiady zabijającego go na własnej sofie pośród jego dworzan, którzy nie okazując chęci obrony lub zemsty, całowali ręce zabójcy, obwołując go rządzcą. W ciągu podobnych zamieszek rządu, lud był tylko jego igraszką.

Dumni Mamelucy używali ten naród za narzędzie swoich obrzydłych czynów; handel w ich oczach był tylko źródłem bogactw. Bejowie nieustannie chciwością napastowali podwładnych, ci zaś ze swjej strony niszczyli zdzierstwem wsie i miasta. Rólnik ciemiężony opuszczał rolę, zbiegał do Kairu na żebranie, lub łączył się z bandą rozbójników. — Ulice Kairu były często widownią najzaciętszych potyczek stronnictw Bejów lecz naród nie mieszał się w ich sprawy, kupiec nieodstępował swego sklepu i chociaż pod gorącą strefą nieba zrodzony, zimnem okiem patrzył na te zatargi lub spodlonem uczuciem płacił haracz swojej niewoli.

Rzemieślnik nie odstępował warsztatu, a rólnik w łachmanach zdala patrzył na rozlew krwi; zgola mieszkańcy Kairu nie frasowali się wcale, przy kim będzie wygrana. Pewni zawsze jednego losu, kto będzie lub kto być powinien ich rządzcą; ani radości, ani smutku nie okazywali z upadku jednego, lub wyniesienia się drugiego. Te nieustanne rozterki poduszczały zawsze posel porty ottomańskiej w myśl głębokiej polityki sułtana, któremu zawsze na tém zależało, aby równowagę utrzymać, a od nowo obranego naczelnika dar i haracz otrzymać, oraz, ażeby połączenie się bejów, nie wydarło mu kiedyś dochodów z Egiptu pobieranych. Poselstwo sułtana sprawował zawsze jakiś z urzędu złożony wezyr lub basza.

Pierwszy z Mameluków, który r. 1779. ułożył plan, zwać na zawsze zwierzchność dworu ottomańskiej porty, był Ali bej; zdradzony i opuszczony, zginął z rąk niewdzięcznika kupca weneckiego zwanego Rozette. Drugiego beja, tych samych nadziei, spotkał los poprzednika; tułał się on długi czas na puszczy, wsparty jednak potęgą Arabów, powrócił panować w Kairo; jego to zastali Francuzi panującym w Egipcie, i z Kairo wyparli.

Murat-Bej, ten sam o którym mowa, przechodził w wspaniałości i przepychu wszystkich swoich poprzedników: jego Mamelucy byli bogato ubrani, dostatek i zbytek panował w domu, konie miał najdzielniejsze, otwartą ręką rozrzucił złoto, ale też z tą samą łatwością, za pomocą przebrzydłych zdzierstw, napelniał swoje skrzynie.

Według opisu p. Rozetti, konsula cesarskiego, który był w wielkiem poważaniu u tego Beja, Murat był przystojnym mężczyzną, twarz miał wspaniałą; włosy czarne i gęste okrywały jego brodę, oczy wielkie i pełne wyrazu, a krysa długa z jednej strony oblicza, zdobiła postać walecznego męża. Łączył on siłę i zręczność niesłychaną; powiadał nam konsul, że pewnego razu Murat powracając konno z przejazdki, jednym cięciem pałasza uciął łeb wołowi.

Wojownik nieustraszony, mogący znieść najprzykrejsze trudy, wyborny jeździec, zręczny w działaniu bronią, odważny w przeciwnościach, śmiały w przedsięwzięciach, zimny w boju, a straszny w utarczkach; lecz przez swoją niewiedzę świata i cywilizacji, był zawsze okrutnym.

Dnia 15. Sierpnia doszła nas wiadomość, że Bonaparte zupełnie wyrugował z Egiptu Ibrahim Beja, że go zapędził w pustynię Syryi, a w Słachte zostawiwszy dywizję generała Regnier, sam z resztą wojska do Kairu powraca. Wiadomość ta, sprawiła nam wielką radość, lecz na krótko bardzo, gdyż za przybyciem jego dowiedzieliśmy się z niesłychanym smutkiem o nieszczęśliwej bitwie pod Abukir. Bonaparte rzekł: „Zamknawszy nam powrót do kraju, wskazali drogę do chwały!”

Dzień 22gi był obchodzony z największą uroczystością. Dzień wylewu rzeki jest wspaniałem świętem u Egipcyan. O 7mej z rana, dowódca Bonaparte w towarzystwie wszystkich generałów, sztaboficerów, paszy, członków dywanu, agi janczarów i znaczniejszych magnatów krajowych, udał się z częścią wojska do Mekyas. Pospólstwo zbiegło się także ze wszech stron dla widzenia tej uroczystości. Flotyla ubrana bogato i część garni-

zonu pod bronią, dawały widok wspaniały. Przybycie orszaku do Mekyas było oznaczone wystrzałami z dział, w czasie gdy przecinano tamę francuska i arabska muzyka odgrywały marsze i różne arye. Niebawem też rzeka przerwała tamę i weszła z impetem w kanał: Bonaparte rozkazał między lud rozrzuć kilka tysięcy par (pieniążków tureckich) i nieco dukatów na statki, które równo z rzeką w kanał wchodziły. Przyozdobił także przy tej uroczystości kilku wyższych urzędników tureck. czarnymi futrami i kazał rozdać 38 kaftanów bogatych pomiędzy pomniejszych urzędników dywanu. Potem cały orszak udał się na plac Juzbekyeh, pospólstwo postępując razem z nami, śpiewało na cześć proroka i armii francuskiej, przeklinając Bejów i ich tyranię. «Tak! wołali oni, wyście przybyli uwolnić nas z natchnienia Boga miłosiernego; macie za sobą ciągle zwycięstwa i najpiękniejszą Nil, jaki nie był od wieku!»

Dnia drugiego to jest 23. obchodzono z wielką okazałością dzień urodzenia Proroka; cztery dni domy generałów Dapuy, komendanta placu, naczelnika i kilku urzędników tureckich były ilumowane. W nocy o 10 godzinie procesja chodziła po ulicach, śpiewając pochwały proroka i tańcząc przy blasku pochodni. Po skończonej paradzie część garnizonu, generałowie i oficerowie udali się z muzyką do mieszkania Szeik-Elbekry, wystrzał z działa zawiadomił o ich przybyciu.

Następnego dnia z rana, naczelnik nasz przyozdobił sobolem futrem Szeik-Elbekry w przytomności dywanu, powierzając mu znaczny urząd po zbiegłym Omarze Efendy, który uciekł z Kairu dla złączenia się z Murat-Bejem.

Wkrótce potem, dla słabości zdrowia, ja, Grabiński, Hauman, zyskałszy pozwolenie powrotu do kraju; generał Marmont, który był w tymże samym czasie przeznaczonym na komendanta do Aleksandryi zabrał nas z sobą. Jeden batalion z czwartej półbrygady, ambarkował się z nami, dla bezpieczeństwa osoby komendanta przeciw Beduinom. D. Wrześ. 5. w równo ze dniem, puściliśmy się w drogę. Nie mogę tu ominąć szczególnego zadowolenia, jakie miałem z widoku brzegów rzeki Nilu, która już nieco

opadać zaczęła; zdybując mnóstwo ludzi, ciekawie nas oglądających; dzieci wcząt ładnych, niosących w dzbanach wodę na głowy; rolników pracujących w polu, nagich chłopców, biejących za plugiem i rozrucających ziarno nasienia; piękne trzody krów, bawołów i owiec okrytych najpiękniejszą wełną. Dnia 7. przybyłem do Rosetty, gdzieśmy czekali dwa dni na karawanę, która zwyczajnie dwa razy na tydzień odchodziła z Aleksandryi. Nareszcie dnia 10. w wieczór, wyruszyłem przez pustynię w dalszą podróż. Równo z dniem przechodząc cieśninę jeziora Madie, byliśmy atakowani przez kilka statków angielskich, które koniecznie chciały wstrzymać karawanę. Zamiar ich spełził na niczem, a nasza karawana przeprawiła się bez najmniejszej straty, i stanęła przy Abukir dla spoczynku. W nocy ruszyliśmy w dalszą podróż, i dnia 11. stanęliśmy w Aleksandryi.

Statystyka zwierząt domowych w Królestwie Polskiem. Wedle obliczeń, ilość zwierząt domowego chowu w r. z. wynosiła: Koni i bydląt: ogierów 7191, wałachów 46,941, klaczy 61,158, źrebiąt 41,538, buhajów 15,823, wołów 100,348, krów 731,675, cieląt 236,322. Innych zwierząt domowych: kóz 12,907, świń 809,360. Sprzężaju rolniczego: koni 854,430, wołów 457,096. Owiec: mianowicie: a) Merynosy: baranów 26,308, owiec 376,979, skopów 184,414; b) Metysy: baranów 56,726, maciorek 915,525, skopów 652,332; c) Pospolite: baranów 73,516, maciorek 671,360, skopów 234,351. Owadów: Pszczół ulów 93,351; Jedwabników kop 60. — Lekarstwo od lat 30 doświadczone, ochraniające od zarazy wewnętrznej chorób bydła rogatego. Z powodu choroby zażliwej pośród bydła rogatego do leczenia i odwrócenia tej klęski używałem następującego doświadczonego lekarstwa, po użyciu którego choroba nie posuwała się dalej. I tak: weź koperwasu funt 1, saletry $\frac{1}{2}$ funta, kredy $\frac{1}{4}$ funta, siarki $\frac{1}{2}$ funta kamfory 4 łuty, wszystko na proszek obrócić, nalać wody kwart 8. W czasie zarazy macza się kawałek chleba i daje się rano bydłeciu, a gdy już zaraza jest we wsi lub w pobliżności domu, po jednej filiżance na bydło. — Radomsk, dn. 22. Listopada 1847. B.....ski.

OBWIESZCZENIE.

W dniu 5. Sierpnia r. bież. na polu Ostrzeszowskiem odebrano kilku defraudantów 12 sztuk świń chudych, które następnie przez urzędników celnych przyaresztowane zostały.

Nieznanomi właściciele tychże świń wzywają się do udowodnienia prawa swego na zebraną kwotę licytacyjną, wynoszącą 73 tal. 8 sgr. 9 fen. stósownie do §. 60. prawa celno-karalnego z d. 23. Stycznia 1838. r. z tym nadmienieniem, że jeżeli się w przeciągu czterech tygodni od dnia tego rachując, w którym niniejsze obwieszczenie ostatni raz w gazecie umieszczonem zostanie, u Głównego urzędu w Podzamczu nikt nie zgłosi, summa wspomniona na rzecz skarbu obrachowaną zostanie.

Poznań, dnia 18. Września 1847.

Prowincyalny Dyrektor poborów
Massenbach.

Sprzedaż tryków merinosów w tutejszej królewskiej zarodowej owczarni na rok 1848. rozpocznie się tu w miejscu z dniem 8. Stycznia roku przyszłego.

Na każdego tryka wyznaczona jest stała cena, za którą będzie sprzedany.

Od tegoż samego dnia począwszy sprzedawane będą zbytnie w owczarni naszej maciory, również po stałych cenach.

Dla Xięstwa Poznańskiego założona w Jerce powiatu Sremskiego stacya sprzedaży, będzie utrzymana i na rok przyszły i zaopatrzoną będzie zawsze w dostateczną na wybór liczbę tryków.

Frankenfelde pod Wriezen nad Odrą, dnia 26. Listopada 1847.

Król. Administracja zarodowej
owczarni.

Aukcja cukru.

W piątek dnia 17. Grudnia przed południem od godziny 9tej a z południa od godziny 2giej na spichlerzu P. Jaffé przy małej Garbarskiej ulicy odbędzie się licytacya publiczna pewnej ilości Królewskiego cukru parowego, w partjach po 5ciu głów, za gotową zaraz zapłatą.

Anschütz.

Szanownej publiczności mam zaszczyt donieść, iż w tutejszym mieście otworzyłem handel korzenny i winny. Polecając się łaskawym względem, będzie mojem najsilniejszym staraniem, przez dobre towary, skorą usługę i mierne ceny, na takowe sobie zasłużyć.

Kościół w Grudniu 1847.

J. N. Marcinkowski.

Moich oddawna już i korzystnie doświadczonych, od dnia 1. Października 1844. przez Król. Pruską zwierzchność lekarską w Berlinie rozbranych i do wolnej sprzedaży dopuszczonych

odprowa-
dników
rumatyz-
mowych

(NB. przy listach z pieniędzmi przez pocztę przesłanych 1 sgr. za przyniesienie listu), posiadających sławę europejską pod względem użyteczności i skuteczności, jedyny główny skład na Poznań powierzyłem handlowi strojów i perfumów Pana **J. Reszke**, w starym rynku Nr. 41. (w kamienicy Pana aptekarza Wagner) na pierwszym piętrze. Polecić je można na zasadzie wielostronnych doświadczeń przeciw reumatyzmowi, podagrze i cierpieniom nerwowym. Każdy odprowadnik moją firmą jest opatrzonej.

Edward Gross w Wrocławiu,
wynałazca odprowadników.

Nader ważny wynalazek dla piekarzy, handlujących młodziemi, posiadzicieli browarów i gorzelni, cukierników, kupców itd.

Doświadczony i bardzo jasny, praktyczny przepis robienia, świeżo w Anglii wynalezionych bardzo białych drożdży, czyli młodzi, które tak w płynie jak i stężone, bez pomocy gorzelni w każdym miejscu i w wszelkiej ilości i bardzo tanio robić można, i które daleko skuteczniej niż wszelkie inne fermentacje działają, utrzymując się przez lat kilka i nie tracąc swojej siły, jest do nabycia za nadesłaniem w listach frankowanych trzech talarów w pruskim kurancie (utrzymanie sekretu zastrzega się) u podpisanego i za pośrednictwem wszystkich księgarń. — Nadmienić jeszcze muszę, że gałąź ta zarobku jest bardzo korzystną i zyskową, albowiem wszędzie zbywa na dobrych drożdżach i takowe sprzedają się po cenach wysokich.

Berlin, Nowa Fryderykowska ulica Nr. 78 a. Schultz, królewsko-pruski approbowany aptekarz, chemik i praktyczno-techniczny fabrykant.

Najlepszego twardego mydła 8 funtów za talara, najprzedniejszego modrego funt po 15 sgr., bardzo białych świec sztearynowych po 11 sgr., tudzież woskowe stołowe i Berlińskie lśniące świece poleca tanio

M. Wassermann
przy Wodnej ulicy pod Nr. 1.

Dobry i tani towar!

Najprzedniejszy cukier po 5 $\frac{1}{2}$ sgr., najprzedniejszą kawę po 7 i 8 sgr., najlepszy duży-ziarnity ryż po 3 sgr., duże nowe rodzenki po 3 sgr. 9 fen., najprzedniejszą czarną herbatę po 2 tal. 10 sgr., zieloną perłową herbatę po 1 $\frac{1}{2}$ tal. funt, i najprzedniejszego araku kwartę po 20 sgr. poleca

Handel korzeni M. Wassermann
pod Nr. 1. Wodnej ulicy.

Bardzo przednią kawę z wyspy Kuba, celującą pod względem czystego smaku, co tylko odebrałem, jako też przedni cukier funt po 5 $\frac{1}{2}$ sgr. a świeży kawiar po 25 sgr., tudzież tłusty ser śmietankowy w małych i dużych sztukach 2 funty ważących, poleca

Izydor Appel jun., Wodna ulica Nr. 26.

Krystjan Gudauner z Gröden-Tyrolu poleca swój znaczny skład Tyrolskich i Norymberskich zabawek dla dzieci, osobliwie nowe przedmioty i pożyteczne dla dzieci każdego wieku, podobnie przednie z drzewa i kości robione rzeczy do przyozdabiania stolików, serwantek itp., jakoteż toaletki dla dam i mężczyzn. Skład znajduje się naprzeciwko handlu tytoniu pana Träger.

Gorzelnia za kaucją jest od St. Jana we wsi Tarnowie do wynajęcia.

Zdatny urzędnik gospodarski, lecz kawaler, może zaraz mieć miejsce we wsi Sadach.

Obydwa folwarki leżą w powiecie Poznańskim przy drodze do Berlina.

Dziś w środę dnia 15. Grudnia
dany będzie

w sali Bazaru

wielki koncert wieczorny

przez Dyrektora muzyki Laadego i jego kapelę z Berlina.

Ceny targowe w mieście POZNANIU.	Dn. 13. Grudnia 1847. r.			
	od		do	
	Tal. sgr. fen.	Tal. sgr. fen.	Tal. sgr. fen.	Tal. sgr. fen.
Pszonicy szefel	2 11	3	2 15	6
Zyta	1 18	6	1 19	—
Jęczmienia dt.	1 14	6	1 15	6
Owsa	— 28	—	— 28	6
Tatarki dt.	1 14	6	1 22	6
Grochu	1 24	6	2 1	6
Ziemniaków dt.	— 20	6	— 25	6
Siana cetnar	— 27	6	1	—
Słomy kopa	4 20	—	5 10	—
Masła garniec	2 5	—	2 10	—

(Dodatek.)

Wypowiedzenie cztero-procentowych listów zastawnych W. X. Poznańskiego.

Przy odbytem dziś i wczoraj losowaniu listów zastawnych Wielkiego Księstwa Poznańskiego do funduszu umorzenia potrzebnych, wyciągnięte zostały następujące cztero-procentowe listy zastawne.

Numer listu zastawnego	D o b r a .	Powiat.
bie- żący.	amorty- zujący.	

A. Na 1000 Tal.

4	2132	Babin	Środa
18	1547	Brudzewo	Września
20	1549	dito	dito
15	6758	Borek	Krotoszyn
5	2188	Czarnotki	Środa
26	6992	Czacz	Kościan
49	4357	Czarniejewo	Gniezno
29	749	Dąbrowo	Babimost
20	5702	Dąbrówka	Poznań
20	2103	Doruchowo	Ostrzeszów
7	342	Gorzyczki	Kościan
5	2618	Gogolewo	Szrém
1	2426	Grabianowo	dito
20	1897	Gościeszyn	Babimost
14	1941	Grodzisko	Pleszew
9	9	Gronówko	Kościan
25	3911	Golenia albo Golina	Pleszew
20	1095	Golebin	Kościan
24	4121	Golaszyn	Krobia
13	2885	Konarzewo	Poznań
89	3984	dito	dito
3	2027	dito	Krobia
28	2493	Każmierz	Szamotuły
82	6355	Kroc	Czarnków
20	375	Karczewo	Kościan
20	5821	Kuklinowo	Krotoszyn
4	1167	Kadzewo	Szrém
1	3312	Lubosina	Szamotuły
45	5239	Lwówek	Buk
10	5403	Lubonia	Wschowa
4	5102	Lukowo	Wągrowiec
12	5110	dito	dito
2	3319	Łagiewniki	Poznań
17	1799	Mszyszyn	Szrém
20	294	Mikołajewice	Gniezno
25	6634	Mieszkowo	Pleszew
10	817	Mielęcin	Ostrzeszów
40	1690	Miłosław	Września
12	5736	Orchowo	Mogilno
13	7266	Pleszew	Pleszew
23	1073	Pudliszki	Krobia
35	3235	Pawłowice	Wschowa
34	207	Przygodzice	Odolanów
38	211	dito	dito
24	3259	Pamiętkowo	Poznań
1	6325	Redkowo	Szubin
3	877	Rogaczewo małe	Kościan
13	7659	Radlin	Pleszew
20	5767	Redgoszcz	Wągrowiec
24	1462	Raszkowo	Odolanów
3	4704	Szymankowo	Oborniki
5	4044	Sokolniki wielkie	Szamotuły
43	3797	Skoki	Wągrowiec
12	4195	Sklarka	Ostrzeszów
12	2991	Szymanowo	Szrém
12	6660	Splawie	Poznań
15	2282	Sulencin	Środa
16	7527	Siedmiorogowo	Krotoszyn
1	1464	Tarnowo	Poznań
6	5409	Torzeniec	Ostrzeszów
2	5443	Wojnowo	Oborniki
114	1958	Września	Września
15	2463	Wiry	Poznań
118	6964	Wronki	Szamotuły

B. Na 500 Tal.

12	1897	Boczków I. i II.	Odolanów
20	3399	Bagrowo	Środa
78	2887	Borzeciczki	Krotoszyn
22	1517	Chludowo	Poznań
9	2944	Chudopsice	Buk
23	4624	Chraplewo	dito
6	2127	Chwalencin	Pleszew
20	1726	Cykowo	Kościan
18	6457	Czewujewo	Mogilno
54	5976	Czacz	Kościan
13	4226	Dąbrowo	Wągrowiec
17	3543	Długie	Wschowa

Numer listu zastawnego	D o b r a .	Powiat.
bie- żący.	amorty- zujący.	

22	4740	Dąbrówka	Poznań
34	4752	dito	dito
12	4825	Dzieciarki	Gniezno
13	3	Gronówko	Kościan
19	227	Galowo	Szamotuły
109	2836	dito	dito
21	2813	Grembanin	Ostrzeszów
30	5257	Gozdzychowo	Kościan
39	2206	Goray	Międzychód
11	1178	Gostkowo	Krobia
9	1687	Głuszyn	Poznań
4	2377	Jankowice	dito
9	231	Jutrosin	Krobia
70	1948	Jarocin	Pleszew
17	2477	Jabkowo	Wągrowiec
40	6448	Karmin	Pleszew
20	2526	Kroc	Czarników
33	2759	Karna	Babimost
8	283	Konarskie	Szrém
11	6466	Kokorzyn	Kościan
9	820	Kolaczkowo	Gniezno
8	2432	Kowalskie (Kowalska wieś)	Środa
16	2502	Kolybki	Wągrowiec
12	5556	Kurowo	Kościan
9	482	Komorowo	Szamotuły
59	4312	Lwówek	Buk
18	3573	Linie	dito
3	1108	Łęgniszewo	Wągrowiec
8	996	Markowice	Środa
9	997	dito	dito
9	452	Międzylisie	Wągrowiec
7	1137	Miedzianowo	Odolanów
48	1406	Miłosław	Września
26	428	Malczewo	Gniezno
40	448	Mikołajewice	dito
27	2329	Międzychód	Szrém
12	508	Malpino	dito
6	38	Nowiec	dito
7	39	dito	dito
10	390	Ninino	Oborniki
34	79	Nowe miasto	Pleszew
16	4993	Napachanie	Poznań
37	1335	Nekla	Środa
11	3490	Olbrachcice	Wschowa
27	1025	Ottorowo	Szamotuły
18	1508	Owinsk	Poznań
15	4487	Oporowo	Wschowa
15	6627	Orla	Krotoszyn
10	2248	Obiecanowo	Wągrowiec
53	296	Przygodzice	Odolanów
57	300	dito	dito
114	357	dito	dito
5	2046	Parzewo	dito
17	2081	Psarskie	Szamotuły
49	6250	Pleszew	Pleszew
32	2441	Przytoczna	Międzychód
36	2681	Pamiętkowo	Poznań
10	662	Pniewy	Szamotuły
16	4420	Pieruszyce	Pleszew
41	925	Pudliszki	Krobia
16	5759	Przytocznica	Ostrzeszów
19	5074	Przeclaw	Oborniki
10	3092	Pomarzany kościelne	Gniezno
38	5561	Rogaczewo małe	Kościan
10	1127	Rokitnica	Poznań
5	1538	Radojewo	dito
15	3528	Sklarka	Ostrzeszów
32	3584	Ślupia	dito
30	2812	Splawie	Kościan
12	2399	Stanisławowo	Września
16	1069	Szypłowo	Pleszew
12	2516	Sobiesiarnie	Gniezno
4	1301	Sokolniki małe	Szamotuły
10	2727	Sapowice	Poznań
12	5982	Skrzypno I. i II. i Wola duchowna	Pleszew
16	584	Sobota	Poznań
16	2914	Słopanowo	Szamotuły
11	1815	Trzcinnica	Ostrzeszów
21	4638	Tulce	Środa
22	3923	Tuchorze	Babimost
10	3706	Turostowo	Gniezno
11	2847	Tucze	Międzychód
14	1059	Trzcielino	Poznań
6	2761	Umultowo	dito
4	4285	Ulanowo	Gniezno
29	165	Września	Września
60	196	dito	dito

Numer listu zastawnego	D o b r a .	Powiat.
bie- żący.	amorty- zujący.	

135	5887	Wronki	Szamotuły
200	5952	dito	dito
12	771	Wolenice	Krotoszyn
31	6094	Wilkowo	Kościan
28	1659	Wronczyn	Poznań
14	197	Xiążno	Września
18	2483	Zórawia	Szubin
27	3828	Zimnawoda	Pleszew
13	6147	Żegocin	dito
18	5335	Żelice	Wągrowiec
16	4007	Zółkowo	Krobia

C. Na 250 Tal.

86	1709	Borzeciczki	Krotoszyn
56	3375	Czacz	Kościan
85	2201	Czarniejewo	Gniezno
37	491	Dobrzyca	Krotoszyn
80	3644	Dłoń	Krobia
19	107	Droszew	Pleszew
68	616	Działyn	Gniezno
9	1853	Grzebienisko	Szamotuły
11	3301	Gostyczyn	Odolanów
26	3407	dito	dito
50	2020	Golenia czyli Golina	Pleszew
55	671	Golebin	Kościan
9	760	Jankowo	Gniezno
10	1912	Karczewo	dito
16	1528	Kopanin	Wągrowiec
13	3637	Kokorzyn	Kościan
19	2777	Linowiec	Mogilno
22	3712	Lopienno	Wągrowiec
29	292	Malczewo	Gniezno
31	294	dito	dito
32	549	Mielecin	Ostrzeszów
12	2979	Murzynowo leśne	Środa
44	871	Nekla	dito
26	988	Owińsk	Poznań
27	989	dito	dito
35	1304	Obiezierze	Oborniki
11	2011	Oporowo	Szamotuły
26	2620	dito	Wschowa
46	382	Pakosław	Krobia
10	2164	Poppowo polskie	Kościan
21	1143	Pomiany	Ostrzeszów
32	2059	Posadowo	Buk
33	2781	Redgoszcz	Wągrowiec
45	2800	Rusko	Pleszew
48	802	Raszkowo	Odolanów
13	528	Rybno	Gniezno
60	1981	Sierniki	Wągrowiec
18	1556	Starogród	Krotoszyn
19	1557	dito	dito
15	794	Szczury	Odolanów
11	547	Szkudły	Pleszew
51	2918	Wieruszów	Ostrzeszów
64	85	Września	Września
19	1093	Wargowo	Poznań
8	41	Wilcza	Pleszew
248	3365	Wronki	Szamotuły
12	2303	Żegrowo	Kościan
25	3467	Żegocin	Pleszew
24	3026	Żelice	Wągrowiec
11	635	Żydowo	Września

D. Na 100 Tal.

30	2506	Biezdrowo	Szamotuły
20	10008	Bieganowo	Środa
32	10020	dito	dito
190	491	Baszkowo	Krotoszyn
190	4664	Borzeciczki	dito
28	2406	Borzejewo	Środa
88	4910	Bolewie	Buk
13	1669	Bieniewo	Odolanów
25	2458	Cykowo	Kościan
27	2011	Cerekwica	Wągrowiec
103	6013	Czarniejewo	Gniezno
17	3768	Chudzice	Środa
122	10599	Czacz	Kościan
27	8236	Chrząstowo	Szrém
9	3534	Chyby	Poznań
23	8657	Dąbrówka ludomska	Oborniki
82	11303	Dobrojewo	Szamotuły
62	11415	Daleszyna	Szrém
33	5562	Dzienczyno	Krobia
40	8851	Gostyn II. część	dito
49	3332	Goray	Międzychód
38	2257	Grodzisko	Pleszew
25	7736	Grab	dito
24	6791	Gowarzewo	Środa
46	6813	dito	dito

Numer listu zastawnego		D o b r a.	Powiat.	Numer listu zastawnego		D o b r a.	Powiat.	Numer listu zastawnego		D o b r a.	Powiat.
bie- żący.	amorty- zacyjny.			bie- żący.	amorty- zacyjny.			bie- żący.	amorty- zacyjny.		
9	6073	Golimowo	Gniezno	98	1293	Żytowiecko	Krobia	26	7148	Kanino.	Poznań
16	1643	Gostkowo	Krobia			E. Na 50 Tal.		101	10824	Karmin	Pleszew
18	8705	Gwiazdowo	Środa	32	4699	Bartoszewice	Krobia	52	3930	Kierzno A. i B.	Ostrzeszów
21	8708	dito	dito	54	304	Broniszewice	Pleszew	52	4161	Kopanica	Babimost
16	11562	Gorzewo	Wągrowiec	42	2484	Bieganowo	Września	35	4472	Kuszewo	Wągrowiec
14	11993	Galewo	Krotoszyn	39	4855	Bardo	dito	17	9648	Kamieniec	Gniezno
15	839	Gofuń	Środa	9	4178	Baborowo	Oborniki	41	7789	Krzyżanki	Krobia
21	9303	Gurów	Gniezno	26	1000	Chelmno	Szamotuły	46	4145	Lezionna	Odolanów
10	3512	Izdebno	Międzychód	130	5292	Czacz	Kościan	75	8604	Lewice	Międzyrzecz
104	2790	Jarocin	Pleszew	21	281	Chraplewo	Szubin	46	8283	Linowiec	Mogilno
30	9607	Janowiec	Wągrowiec	12	6059	Czarnysad	Krotoszyn	50	4756	Lubosina	Szamotuły
18	10662	Jankowo	Pleszew	21	706	Czerlino	Wągrowiec	25	6051	Łęg	Pleszew
15	3677	Jankowice	Poznań	70	3625	Czeluścin	Krobia	73	7452	Łukowo	Wągrowiec
38	7039	Kobyłepole	dito	24	2254	Chwałkowo	Środa	66	10753	Miłosławice	dito
15	3837	Kowalskie (Kowalska wieś)	Środa	22	2384	Dziatkowo	Gniezno	106	501	Mielęcín	Ostrzeszów
119	9348	Kroczy	Czarnków	46	794	Grobia vel Bucz	Kościan	121	516	dito	dito
32	697	Koryta	Krotoszyn	47	795	dito	dito	56	2611	Mszyszyn	Szrém
38	703	dito	dito	20	2275	Grzebienisko	Szamotuły	17	3473	Mączniki	Odolanów
108	5470	Konarzewo	Poznań	134	2074	Galowo	dito	19	3475	dito	dito
28	11572	Kokorzyn	Kościan	137	2077	Galowo	dito	165	5475	Mikołajewice	Gniezno
109	7554	Lwówek	Buk	45	4396	Gozdzychowo	Kościan	53	1568	Modliszewko	dito
188	7633	Lwówek	Buk	17	3966	Głozewo	Międzyrzecz	96	2192	Nekla	Środa
60	1166	Ludomy	Oborniki	31	1308	Gembice	Krobia	40	4272	Niepruszewo	Buk
40	2591	Lubikowo	Międzychód	24	1868	Grzybowowódki	Gniezno	23	4046	Niemczynek	Wągrowiec
18	2066	Łosiniec	Wągrowiec	57	602	Iwno	Środa	34	7918	Olszowo B.	Ostrzeszów
10	392	Miaskowo	Kościan	34	1629	Koninko	Szamotuły	24	7119	Orpiszewko	Pleszew
47	2080	Mszyszyn	Szrém	123	5901	Kempno	Ostrzeszów	15	3570	Ossowo	Września
52	1823	Nekla	Środa	371	1916	Kórník	Szrém	23	9106	dito	dito
17	9518	Ossowo	Września	444	1989	dito	dito	92	7395	Pruchnowo	Chodzież
17	5716	Ossowasień średnia	Wschowa	446	1991	dito	dito	74	4383	Przytoczna	Międzychód
26	5773	Olbrachcice	dito	93	5849	Karmin	Pleszew	83	234	Pakosław	Krobia
28	5775	dito	dito	190	3447	Lwówek	Buk	112	263	dito	dito
30	3694	Otuszy	Buk	194	3451	dito	dito	116	267	dito	dito
27	2694	Pomiany	Ostrzeszów	34	2685	Linie	Buk	76	3990	Potulice	Wągrowiec
36	5510	Posadowo	Buk	87	5651	Lubasz	Czarnków	32	6331	Popowo polskie	Kościan
6	5366	Pawłowo	Pleszew	32	2024	Lubosina	Szamotuły	44	7073	Parusewo	Września
7	5367	dito	dito	54	3371	Łukowo	Wągrowiec	24	5423	Piotrkowice	Wągrowiec
11	9270	Podlesie wysokie	Wągrowiec	113	1092	Miłosław	Września	13	207	Popowo niemieckie	Kościan
27	8679	Przylepki	Szrém	57	4366	Nowydwór	Międzyrzecz	75	2016	Rogaszyce	Ostrzeszów
33	3425	Przysieka	Wągrowiec	104	1509	Niepart	Krobia	28	7351	Rusiec	Wągrowiec
49	9763	Rogaczewo małe	Kościan	34	2213	Pijanowice	dito	72	3489	Sulęcín	Środa
41	1728	Rogaszyce	Ostrzeszów	74	3338	Pruchnowo	Chodzież	38	1836	Szczury	Odolanów
19	2038	Ruszkow	Wągrowiec	34	1220	Ruszkow	Wągrowiec	50	1480	Ślupia wielka	Środa
20	2039	dito	dito	27	3089	Szczodrowo	Kościan	68	9717	Strzegowo	Odolanów
32	1370	Rakow	Ostrzeszów	90	5965	Siedmiorogowo	Krotoszyn	76	11075	Strzelce wielkie	Krobia
64	5908	Ślupia	dito	123	2407	Sierniki	Wągrowiec	54	4228	Sosnica	Krotoszyn
23	5541	Sędziwojewo	Września	54	2651	Sklarka	Ostrzeszów	53	2775	Trzuskotowo	Poznań
23	7268	Śrebnegórki	Wągrowiec	16	5977	Świączyn	Szrém	674	9831	Wronki	Szamotuły
11	4693	Strzeszki	Środa	39	2557	Sokolniki wielkie	Szamotuły	37	3207	Włoskiejewki	Szrém
22	5010	Sielec	Wągrowiec	1	3909	Strzelce	Krobia	29	5395	Wysoka	Wągrowiec
29	5017	dito	dito	43	6036	Turowo	Szamotuły	108	973	Żytowiecko	Krobia
46	5094	Świątkowo	dito	457	5089	Wronki	dito				
32	6556	Szymankowo	Oborniki			F. Na 25 Tal.					
23	2347	Skoraszewice	Krobia	24	5324	Bielawy	Wągrowiec				
27	3360	Starkowiec	Krotoszyn	46	8466	Babin	Września				
46	5833	Sklarka	Ostrzeszów	17	1861	Będzieszyn	Odolanów				
24	4818	Szczepowice	Kościan	84	430	Broniszewice	Pleszew				
26	4820	dito	dito	50	9437	Bardo	Września				
26	3755	Stanisławowo	Września	56	9494	Bieganowo	Środa				
40	9974	Sławoszewo	Pleszew	79	2834	Bolechowo	Poznań				
12	3590	Splawie	Kościan	56	3066	Borzejewo	Środa				
21	7223	Słaborowice	Odolanów	21	2606	Chlebowo	Gniezno				
21	7193	Staw	Września	62	10870	Czewujewo	Mogilno				
17	4699	Strzeszki	Środa	36	1561	Czerlino	Wągrowiec				
26	7324	Stołężyn	Wągrowiec	90	3312	Czarnotki	Środa				
96	6004	Stępczow	dito	17	11146	Czarnysad	Krotoszyn				
20	5902	Solacz	Poznań	41	8411	Czachory	Odolanów				
40	2116	Trzuskotowo	dito	76	7853	Czeluścin	Krobia				
17	924	Tarchalin	Krobia	91	6068	Golaszyn	dito				
72	2669	Trzcinnica	Ostrzeszów	36	1815	Gostkowo	dito				
30	12048	Trzece	Pleszew	29	3316	Gądk	Szrém				
30	344	Wydzierzewice	Środa	63	3971	Goraj	Międzychód				
44	358	dito	dito	23	2584	Glinno	Wągrowiec				
33	4367	Wieszczycyn	Szrém	59	4248	Grodziszczko	Szamotuły				
24	2526	Włoskiejewki	dito	19	6498	Golimowo	Gniezno				
55	2213	Welna	Oborniki	34	11227	Galewo	Krotoszyn				
268	10355	Wronki	Szamotuły	46	5677	Gorzewo	Oborniki				
19	5164	Wolanki	Gniezno	16	8251	Gorówko	Gniezno				
22	2424	Wróblewo	Szamotuły	38	3005	Gembice	Krobia				
58	996	Witkowo	Gniezno	52	3674	Grabianowo	Szrém				
58	7661	Więckowice	Poznań	174	3527	Jarocin	Pleszew				
60	7663	dito	dito	176	3529	dito	dito				
47	5144	Wiatrowo	Wągrowiec	20	4253	Jankowice	Poznań				
44	166	Xiążno	Września	58	4110	Jarogniewice	Kościan				
45	167	Xiążno	Września	66	1511	Jaromierz	Babimost				
81	315	dito	dito	23	6505	Izdebno	Mogilno				
33	3945	Żurawia	Szubin	56	8421	Kajewo	Pleszew				
15	1130	Żydowo	Września	149	10928	Kempno	Ostrzeszów				
57	7485	dito	Gniezno	474	4600	Kórník	Szrém				

Wypowiadamy więc takowe posiadaczom tychże z wezwaniem, aby rzeczne listy zastawne w stanie do kursu usposobionym, z należąciami do nich kuponami od Św. Jana 1848. w terminie dnia 2. Lipca 1848. do kasy naszej złożyli i natomiast odebrali imienną wartość tychże w gotowiznie z nadatkiem jakiby podług kursu pieniężnego giełdy berlińskiej aż do trzech od sta mógł przypadać.

Gdyby złożenie to w terminie oznaczonym nie miało nastąpić, natenczas posiadacze według §§. 40. 315. Ordynacyi kredytowej z dnia 15. Grudnia 1821. spodziewać się mogą, iż gotowizna za wspomniane listy zastawne w kasie naszej złożona, nadal przewidywają przynosić nie będzie, oraz, że przy późniejszym prezentowaniu listów zastawnych, płatne i już zrealizowane kupony od kapitału potrącone zostaną.

Poznań, dnia 3. Grudnia 1847.

Dyrekcya Jeneralna Ziemstwa.

!! Uwagi godne !!

W handlu Towarów modnych Romana Kutzniera w Bazarze, wyprzedają się wszelkie towary 25 % niżej ceny zakupnej a szczególnie zwracam uwagę na wrabiane francuskie chustki i szale.

Przedaż mleka.

Przy ulicy Nowej, w sklepie Kobyłopolskim, sprzedaje się codziennie znaczna ilość świeżego mleka tak zrana jak i z południa.

Najpiękniejsze Berlińskie lśniące świece sprzedają od dnia dzisiejszego funt (6 do 16 sztuk) po 6 sgr., najlepszy podwójnie rafinowany olej rzepakowy funt po 3 $\frac{1}{2}$ i 3 $\frac{1}{2}$ sgr.; twardy cukier funt po 5., kawę po 5 do 7 $\frac{1}{2}$ sgr.

Juliusz Horwitz,
pod Nr. 22. Wrocławskiej ulicy.